

کیفر گناہ

و آثار و عواقب خطرناک آن

ویرایش دوم

استاد سید هاشم رسولی محلاتی

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه چاپ هیجدهم
۱۵	مقدمه
۱۷	چند تذکر درباره کتاب:
بخش اول: معنای گناه	
۲۱	گناه در لغت
۲۲	فرق اول
۲۶	فرق دوم
۲۹	تأثیر اندیشه گناه
۳۱	چند داستان جالب
۳۶	فرق سوم
۴۰	داستان آهنگر
۴۲	داستان راهزن
۴۳	داستان شعوانه
۴۶	خلاصه بخش ۱

بخش دوم: گناه؛ نوعی بیماری

۴۹	گناه یا بیماری؟
----	-----------------

۵۲	درمان بیماری گناه
۶۲	سرزنش گناهکار
۶۴	تذکر یک نکته مهم
۶۴	با گناهکاران همنشین نشوید
۶۵	با گناهکار چگونه روبه رو شویم؟ بِسْأَلَ اللَّهَ تَسْعِيهِ
۶۶	به این داستان توجه کنید
۶۸	رفتار پیامبر اسلام صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖہ وَسَلَّمَ با متخلفان از جنگ
۶۹	برخورد رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖہ وَسَلَّمَ با یک جوان گناهکار
۷۳	پرسشن و پاسخ
۸۰	عمر بن سعد بر سر دو راهی
۸۱	یک مرد پاگذشت
۸۲	پس از کمی فکر تصمیم گرفت
۸۴	درسی آموزنده برای زنان
۸۷	خلاصه بخش ۲

بخش سوم: گناه مانع دعا و استجابت آن

۹۱	معنا و مفهوم دعا
۹۲	دعا سلاح مؤمن
۹۶	دعا در هر حال
۹۹	یونس در شکم ماهی
۱۰۰	یعقوب در فراق یوسف و بنیامین
۱۰۳	داستانی از یک زن مسلمان
۱۰۵	گناه، قطع کننده ارتباط پنده با خدا
۱۰۸	گناه، مانع استجابت دعا
۱۱۱	گناهکار چگونه به درگاه خدا بروند؟

۱۱۱.....	دستور امام صادق علیه السلام در این مورد
۱۱۳.....	به این حدیث نیز توجه کنید
۱۱۴.....	شرایط دیگر استجابت دعا
۱۱۵.....	۱. دعا باید از صمیم قلب باشد
۱۱۷.....	۲. دعا جای کار و کوشش را نمی گیرد
۱۱۹.....	۳. دعا باید با خلوص و دل پاک باشد
۱۲۱.....	چند نکته دیگر درباره دعا
۱۲۲.....	داستانی از ابراهیم پیغمبر
۱۲۸.....	حدیث پیامبر این بخش
۱۲۹.....	خلاصه بخش ۳
۱۳۳.....	بخش چهارم: گناه عامل دگرگونی نعمتها و نابودی ملتها
۱۳۸.....	کیفر اعمال
۱۴۰.....	معتصم و وزیر گناهکار
۱۴۲.....	برصیصای عابد و شیطان
۱۴۴.....	عباد زیبای زنبیل باف
۱۴۸.....	یوسف و زلیخا
۱۴۹.....	ملتهای گذشته
۱۵۴.....	داستان قوم سبا
۱۵۶.....	تدبختی تا کجا؟
۱۵۷.....	آمار تکان دهنده
۱۵۹.....	گناه، نابود کننده ملتها و ویرانگر شهرها
۱۶۱.....	داستانی از جلال الدین رومی
۱۶۶.....	گناه عامل اصلی شکست مسلمانان اسپانیا
	گناه عامل شکست فرانسه

۱۶۸	به این داستان توجه کنید
۱۷۰	جواب پیر زال به عمر و لیث صفار
۱۷۲	خلاصه بخش ۴

بخش پنجم: گناه سبب گوتاهی عمر

۱۷۷	راز مرگ و زندگی
۱۸۵	چگونگی نجات جوانی از مرگ
۱۸۶	صدقه و نجات عروسی از مرگ
۱۸۸	انفاق و تغییر سرنوشت
۱۹۲	داستانی از مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی <small>رض</small>
۱۹۳	داستانی از یک مرتاض هندی
۱۹۵	گناه و گوتاهی عمر
۱۹۶	۱ - اثر قطع رحم در گوتاهی عمر
۱۹۷	امام صادق <small>ع</small> با منصور دوایقی
۱۹۸	قطع رَحِم در ردیف شرک
۱۹۸	داستانی از کتاب کافی
۱۹۹	داستانی دیگر در قطع رَحِم
۲۰۰	قطع رَحِم با امام زمان <small>ع</small>
۲۰۳	سه حدیث دیگر درباره صلة رَحِم
۲۰۴	۲ - دروغ، عامل گوتاهی عمر
۲۰۴	احمد بن طولون و کنیز دروغگو
۲۰۶	قسم دروغ و سزای آن
۲۰۶	داستانی دیگر در این زمینه
۲۰۹	۳ - زنا، عامل گوتاهی عمر
۲۱۰	زنادنابودی

۲۱۲.....	۴ - آزار پدر و مادر عامل کوتاهی عمر
۲۱۳.....	چه چیز عمر این مرد را زیاد می کرد؟
۲۱۴.....	نسبت کوتاهی خلافت متصر عیاشی
۲۱۷.....	خلاصه بخش ۵

بخشن ششم: گناه عامل پرده دری

۲۲۱.....	پرده های انسان
۲۲۲.....	جسم و جان
۲۲۶.....	گناهان پرده در
۲۲۷.....	۱ - شراب
۲۲۰.....	قیس بن عاصم سعدی
۲۳۱.....	جعفر بن ابی طالب
۲۳۲.....	عباس بن مردان
۲۲۲.....	عثمان بن مظعون
۲۳۳.....	مقیس بن قیس سهمی
۲۲۴.....	هارون الرشید و دیوانه
۲۲۵.....	۲ - قمار
۲۴۰.....	داستان قمار بازی هارون و همسرش زبیده
۲۴۱.....	۳ - گفتن سخنان یهوده برای خندانیدن دیگران
۲۴۳.....	امام چهارم [ؑ] و دلچک مردم مدینه
۲۴۳.....	رسول خدا ^{علیه السلام} و حکم بن ابی العاص
۲۴۴.....	شوخی وزیر هارون الرشید با بهلوان
۲۴۴.....	عقیل بن ابی طالب در مجلس معاویه
۲۴۸.....	نکته پایانی
۲۴۶.....	۴ - عیوب جویی

۲۵۰	شترمساری بوعلی سینا
۲۵۱	اجاریه و معاویه
۲۵۲	معاویه و شریک بن اعور
۲۵۳	اعیب جویی بینا از نایینا
۲۵۴	همنشینی با مردم بدnam
۲۵۵	خلاصه بخش ۶

بخش هفتم: گناه سلب کننده آرامش خاطر

۲۶۹	طلب سعادت همگانی
۲۷۰	سعادت و ثروت
۲۷۱	چهار مردہ بر سر سه خشت طلا
۲۷۲	میلوئر انگلیسی
۲۷۳	شاهد زنده روز
۲۷۴	دانستانی از سعدی
۲۷۵	غلی <small>بیله</small> و امارت
۲۷۶	مکالمه با اهل گورستان
۲۷۷	گنج چه بود؟
۲۷۸	سخن عیسی <small>بیله</small> با دنیا
۲۷۹	نمونه‌ای از بی‌وفایی دنیا
۲۸۰	خدیشی از امام صادق <small>بیله</small>
۲۸۱	نگاهی به تاریخ
۲۸۲	یأس و نومیدی
۲۸۳	زهد در دنیا یعنی چه؟
۲۸۴	آرامش خاطر تنها در پرتو توجه به خدا
۲۸۵	مبارزه اسلام و قرآن با ترک دنیا

۲۹۷	علانه بن زیاد و برادرش عاصم
۳۰۱	نکیه گاه انبیای الهی
۳۰۲	ابراهیم خلیل در برابر نمروذ و بت پرستان
۳۰۴	ابراهیم در کام آتش سوزان
۳۰۷	نقشن لوماده یا وجودان اخلاقی
۳۱۰	سرنوشت یک قاتل
۳۱۰	حاجاج خونخوار به چه سرنوشتی دیگار شد؟
۳۱۱	عاقبت خلبانی که هیر و شیما را بمیاران کرد
۳۱۲	گناه و احساس ندامت و پشیمانی
۳۱۳	ندامت خلیفة اول به هنگام مرگ
۳۱۶	گناهانی که پشیمانی می‌آورد
۳۱۸	خلاصه بخش ۷

بخش هشتم: گناه؛ عامل کفر انسان

۳۲۳	ارتباط گناه و کفر
۳۲۵	نگاه نامشروع و وقوع در کفر
۳۲۸	داستانی دیگر
۳۳۱	نان به نرخ روز خوران
۳۳۲	گناهانی که انسان را به کفر می‌کشاند
۳۳۳	۷- پیروی از هوای نفس
۳۳۶	سفارش‌های هارون به مأمون
۳۴۰	پاسخ ساحران به فرعون
۳۴۲	۱- سخن ابوسفیان دریارة پیامبر اسلام <small>صلی الله علیه و آله و سلم</small>
۳۴۶	۲- کبر و خودپسندی
۳۴۹	داستان قوم ثمود

۳۵۲	۱- خودپسندی؛ عامل خروج از دین
۳۵۶	۲- تکیه؛ سبب روی گردانی از حق
۳۵۸	۳- حسد
۳۵۹	۴- حسد؛ مانع ایمان آوردن یهودی
۳۶۱	سبب عداوت ابوجهل بارسول خدای ^{علیه السلام}
۳۶۶	۵- برادران یوسف
۳۶۷	۶- شراب
۳۶۹	امام باقر ^{علیه السلام} در مسجد الحرام و سخن آن حضرت درباره شراب
۳۷۰	۷- شراب، مانع پذیرش اسلام
۳۷۱	۸- شراب خواری خلفای اموی
۳۷۳	بی دینی خطروناک ترین اثر گناه
۳۷۴	روح فداکاری دینی
۳۷۷	اهمیت ایمان و دین
۳۸۰	ایمان به خدا یا بزرگ ترین نیروی انسانی
۳۸۰	سخنانی از دانشنیان معاصر
۳۸۴	خلاصه و نتیجه گیری

فهرست‌ها

۴۸۷	آیات
۴۹۵	روایات
۴۰۷	اشعار
۴۱۱	اشخاص
۴۱۹	مکان‌ها
۴۲۱	کتاب‌ها

مقدّمه چاپ هیجدهم

کتابی که اینک در پیش روی شما است حدود سی و پنج سال پیش تألیف شده و نخستین اثر
قلم، این جانب است که به صورت تأثیری ترتیل و چاپ شد. برای اولین بار دوست فقید ما مرحوم
حجۃ الاسلام آقا صدر دزفولی - اعلی اللہ مقامہ الشریف - به سرمایه کتابفروشی صدر اقدام به
طبع آن نمود و بحمد اللہ مطبوع عموم مردم متدين و بخصوص اهل علم و سخنرانان مذهبی
قرار گرفت و به زبان عربی و ترکی نیز ترجمه و به چاپ رسید و آن مرحوم پیش از ده بار آن را
چاپ کرد و سپس مدیر دفتر نشر فرهنگ اسلامی اجازه طبع آنرا از این حقیر گرفته و آنها نیز
چندین بار چاپ کردند، اخیراً دفتر تبلیغات اسلامی پس از جلسه مشترکی که با مدیران دفتر نشر
داشتم قرار شد که چاپهای بعدی را به عهده گیرند و پس از تجدید نظر و اصلاحاتی که در آن
انجام شد با حروفجینی جدید آماده طبع گردید و به صورتی که ملاحظه می کنید به چاپ رسیده و
در دسترس قرار گرفت، خدای تعالی را شاکر و بی حذف سپاسگزارم که مانند همیشه توفیقات خود
را اینگونه شامل حال این بندۀ بی پساعت قرار داده و توجه جمع زیادی از بندگان مؤمن خود را
به این اثر نقابل جلب نمود، و امیدوارم مورد توجه اولیاء الهی و به خصوص حضرت
باقیة اللہ الاعظم عَلَیْہِ السَّلَامُ وَالرَّحْمَةُ وَالرَّحِیْمُ نیز قرار گرفته و ذخیره‌ای برای روز وابسین و واندای قیامت نیز باشد.
ان شاء الله تعالى

سید هاشم رسولی محلاتی

تهران - ۱۳۸۲ مهر ماه

مقدّمه

ایام شهادت صدیقه کبری^{علیها السلام} پیش آمد و طبق معنول سالانه از این حقیر بی مقدار دعوت شد در مسجد جامع امامزاده قاسم شمیران چند شب سخنرانی کنم. از ابتدا بر اساس احتیاجی اکه احساس می شد، بحث گناه و آثار و خطراتی اکه از این ناجیه تیوده های ما را تهدید می کنند، عنوان شد و پس از انقضای ایام مزبور، این بحث همچنان تا ماه مبارک رمضان اسال ۱۳۹۱ قمری ادامه پیدا کرد. در این چلال، یکی از شووندگان جوان پیشنهاد کرد که خوب است این بحثها یادداشت شود و در صورت امکان چاپ شده با در دلسترس عموم قرار گیرد.^۱ این پیشنهاد به نفع اساس این پیشنهاد خود اینجانب، اصول بحثها را یادداشت می کردم و پس از اتمام سخنرانی به شکل حاضر تنظیم و چاپ شد تا در اختیار عموم قرار گیرد.^۲ این پیشنهاد به نفع این بحث اینه کسانی که با کار تألف آشنا هستند می دانند که این سیک منمک است نواقضی هم در برداشته باشد؛ مثل اینکه گاهی مطالب تکرار و یا پیش و پیش و نامرتب ذکر شده و یا گاهی به مناسبت یک بحث، بحث دیگری هم به میان آمده باشد؛ ولی چون غرض اصلی و هدف اساسی انجام یک وظیفه مذهبی و کمک به از بین بزدن مفاسد اخلاقی اجتماع و به خصوص نسل جوان است، این نواقص جزئی قابل اختلاض می باشد، و امیدواریم تا جذب امیکان در جهت تأمین همان هدف اصلی موفق شده باشیم.^۳

بدون شک شما خوانندگان محترم نیز با ما در این هدف همراه بوده و در صدد هیستید؛ تا از هر راهی که بتوانید در راه جلوگیری از این فساد، خیانت مانسوز که دامنگیر اکثر بخانواده ها و جوانها گردیده است، گامی بردارید. شاید احساس کرده باشید که در این اوضاع تباها یک طبقه و دو طبقه مستول نیستند بلکه هر کس به هر نحو که بتواند این مسئولیت را دارد که در جدیدتر و امکانات خود، از فساد جلوگیری کرده و افراد آلوه به گناه را - که متأسفانه انتیه عظیمی را

^۱ میراث اسلامی، سال ۱۳۹۰، شماره ۲۶.

تشکیل داده‌اند - از سقوط و بدینختی نجات دهد. پیغمبر بزرگوار اسلام فرمود:

«كُلُّكُمْ رَاعٍ وَ كُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ زَعْبَيْهِ»^۱

همه شما سرپرست مردمید و همه تان درباره اصلاح آنان مسئول هستید.

آن پدری که از آلوده شدن و انحراف فرزند خود و دیگران رنج می‌برد نمی‌تواند نسبت به آنها بی‌اعتنای باشد و از زیر بار مسئولیتی که در این زمینه دارد شانه خالی کند.

زنی که از اعتیادهای نامشروع و میخوارگی و سایر کارهای غیر اخلاقی شوهر خود آگاه است، یا شوهری که از بی‌عقلی همسر خود اطلاع دارد نمی‌تواند در برابر او سکوت کند و وظيفة ارشاد و نهی از منکر همسر خود را به دیگران محول کند.

استادی که شاگرد خود را در لجنزار بی‌بندو باری، شهوت، فساد و اعتیادهای خطرناک می‌بیند نمی‌تواند با منطق «به من چه، به توجه!» خود را اغفال کند و مسئولیت سنگینی را که از نظر مذهب و اجتماع به عهده دارد، نادیده انگارد.

- رئیس خانواری که افراد خانواده خود را در خطر سقوط در چاه و بین گناه و شهوت می‌بیند تا جایی که برایش مقدور است باید از سقوط آنها جلوگیری کند.

به طور کلی، هر فرد مسلمانی که همکیشان و افراد همتوغ خود را آلوده به فحشا و منکرات می‌بیند موظف است به هر اندازه که شرایط زمان و مکان به او اجازه می‌دهد با تذکرات سودمند و بیان احکام دینی آنها را از خطر برها ند و از منجلات فحشا و فساد نجات دهد. این وظیفه‌ای است که به عهده همه ما محول شده و همه در انجام آن موظف هستیم.

ما نیز با احساس این وظیفه قلم به دست گرفته و مطالبه را به روشنی خاصت تنظیم کردیم تا بلکه بتوانیم در شعاعی محدود با وسائل تبلیغی ناچیزی که در اختیار داریم گروهی را که این کتاب نذر دستزستان قرار می‌گیرد از آثار خانمانسوز گناه آگاه ساخته و آنها را از عواقب خطرناک آن بر حذر داریم. امیدواریم - به توفیق الهی - توانسته باشیم تا اندازه‌ای به وظیفة خود در این راه عمل کرده و خدمت سودمندی انجام داده باشیم.

در این کتاب، صرف نظر از آیات کریم قرآنی و روایات دینی، از منابع و مأخذ علمی و داستانهای گذشتگان نیز استفاده شده است تا مجموعه‌ای از خطراتی که جامعه را از ناحیه گناه و بی‌بند و باری تهدید می‌کند ذکر شود.

در این مجموعه به تعدادی از آثار دنیوی گناه اشاره شده است که عبارتند از:

- گناه، بیماری خطرناکی است که اگر مداوایش نموده باشد به مراتب از بیماری‌های جسمی خطرناکتر است.

- گناه، از عالی ترین تجلیات حیات که ارتباط و توجه آن با آفریدگار جهان است جلوگیری می‌کند.

- گناه، مانع دعا و استجابت آن می‌شود..

- گناه، ملتها را نایبود می‌کند.

- گناه، نعمتها را دگرگون می‌سازد.

- گناه، پرده‌های اجتماعی را می‌درد.

- گناه، اساس خوبی‌خوبی را که آرامش خاطر است از انسان می‌گیرد.

- گناه، عمر را کوتاه می‌کند.

- گناه، انسان را به کفر و انکار مقدسات دینی می‌کشاند.

- گناه، زندگی را بر انسان سخت و دشوار می‌سازد.

- گناه، موجب تمام بدبهختی‌ها، رنجها، آلام و مصائب می‌شود.

- وغیره...

البته، مامتدی نیستیم که به طور کامل از عهده این مهم برآمده‌ایم، ولی این قدر می‌دانیم که مطالب سودمند و مؤثری را در این باره جمع آوری کرده‌ایم که به پاری خدای تعالی در عموم خوانندگان مؤثر خواهد بود. شما هم اگر با مطالعه مطالب و مندرجات کتاب این تشخیص را دادید با نقل مطلب و یا هدیه کردن یک جلد از آن به دوستان خود، در این راه به ما کمک کنید. امید است با همکاری شما تا اندازه‌ای بتوانیم ذین خود را در این اوضاع و زمانه نسبت به قرآن‌کریم و رهبران بزرگوار اسلام ادا کنیم و به هر مقدار که مقدور است افزاد آلوهه و منحرف را از انحراف و بدبهختی نجات دهیم و از وظیفه‌ای که نسبت به همنوعان خود داریم حتی الامکان کوتاهی نکرده باشیم.

چند تذکرۀ دوباره کتاب:

۱. برای استفاده خوانندگان پارسی زبانی که بالغت عرب آشنائی ندارند تمام آیات و روایات را ترجمه کردیم، و اگر احیاناً به خاطر حفظ جهات فتنی این کار را در متن نکرده‌ایم در پاورقی ترجمه آنها را ذکر کرده‌ایم.

۲. برای تنوع بحثها، و هم به خاطر آنکه معمولاً پندها و موعظه‌ها اگر با شواهد تاریخی

توأم شود اثر بهتری در ذهن خواننده می‌گذارد و تبر طبق دستور خدای تعالی که به پیغمبر اکرم می‌دهد و من فرماید: *وَمَا أَنْهَا بِكُلِّهِمْ إِلَّا مَا سَعَىٰ* *وَمَا يَرَىٰ إِلَّا مَا سَعَىٰ*

فَإِنَّصُصِ الظَّصَصُ لَقَلْبُهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ^۱ *وَمَا يَرَىٰ إِلَّا مَا سَعَىٰ* *وَمَا يَنْهَا إِلَّا مَا سَعَىٰ* ^۲

(برای ایشان داستانها را نقل کن شاید اندیشه کنند) ^۳ *وَمَا يَرَىٰ إِلَّا مَا سَعَىٰ* *وَمَا يَنْهَا إِلَّا مَا سَعَىٰ* در هر بخشی به مناسبت داستانهای از قرآن کریم و کتابهای دینگری که در اختیار داشتیم انتخاب نموده و نقل کردیم، گاهی از اشعار شعرای پارسی زبان، نیز استفاده کرده‌ایم تا تنوع بیشتری برای خواننده داشته باشد، و مطالعه یکنواخت فصول کتاب، ایجاد خستگی و ملال نکند. برای تدوین این مجموعه از کتابهای بسیاری استفاده شده است که غالباً در زیرنویسها به آنها اشاره شده است و به خاطر اهمیت برخی از کتابها و تغیراتی که در چایهای متعدد آنها وجود دارد، به ذکر نام کتاب و چاپ آن اشاره می‌شود: ^۴ *وَمَا يَرَىٰ إِلَّا مَا سَعَىٰ* *وَمَا يَنْهَا إِلَّا مَا سَعَىٰ*

اصول کافی (متترجم) چاپ علمیه اسلامیه؛ فروع کافی، چاپ آخوندی؛ پحاوار الانوار، چاپ جدید، آخوندی و اسلامیه؛ تهذیب شیخ، چاپ نجف، ۱۵ جلد؛ مجمع البیان، چاپ افست، ط. صیدا، ۵ جلد؛ مناقب، چاپ سربی قم، ۴ جلد؛ جامع السعادات نراقی، چاپ قم، ۳ جلد؛ دارالسلام نوری، چاپ قم، در ۴ جلد؛ المحتجة البيضاء، چاپ کتاب فروشی صدق، ۸ جلد؛ وسائل الشیعه، چاپ سنگی تهران، ۲ جلد؛ حلل الشرایع، چاپ سربی قم، ۲ جلد؛ نهج البلاغه، چاپ سنگی، ترجمه فیض؛ خصال صدق، چاپ کتاب فروشی صدق، ۲ جلد؛ معانی الاخبار، چاپ سربی؛ شرح ابن ابی الحدید، چاپ مصر، ۴ جلد؛ امالی صدق (متترجم) چاپ اسلامیه؛ ارشاد القلوب دیلمی، چاپ سنگی، قم: ^۵ *وَمَا يَمْدَدُ إِلَيْنَا أَثْرَ نَاقَبِلَ مُورَدْ تَوْجِهِ أَئْمَةِ اطْهَارِ الْمَلَائِكَةِ وَ بَهْ خَصْوَصِنْ حَضْرَتِ يَقِيَّةِ اللَّهِ - زَوْحَنِي وَ ارْوَاحِ الْعَالَمِينَ لَهُ الْفَدَاءِ - وَاقِعْ گَرَدَّ وَ ذَخِيرَهَايِ برای زروز جزای این بندۀ روسیه باشد* ^۶ *وَالْحَمْدُ لِلَّهِ أَوَّلًا وَآخِرًا*

سید هاشم رسولی معلقانی
۴۵/۵/۲۳